

Sprawozdanie z działalności

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2017 roku

Spis treści:

I. Informacje wstępne	str.3
1) Podstawy prawne.....	str.3
2) Cele i zasady udzielanej pomocy.....	str.3
3) Charakterystyka klientów pomocy społecznej.....	str.4
II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej.....	str.5
1) Zadania własne gminy.....	str.6
2) Zadania zlecone gminy.....	str.8
3) Inne zadania zlecone.....	str.9
III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	str. 9
IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej	str.10
V. Świadczenia rodzinne.....	str.11
1) Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych.....	str.11
2) Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2017 roku.....	str.16
3) Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego.....	str.17
VI. Świadczenia wychowawcze	str. 18
VII. Karła Dużej Rodziny.....	str.18
VIII. Dodatki mieszkaniowe	str.19
IX. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.19
1) Współpraca z organizacjami i instytucjami.....	str.19
2) Inne inicjatywy.....	str.19
3) Działalność projektowo-konkursowa	str. 20
X. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.21
1) Kadra GOPS.....	str.21
2) Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS	str.21
XI. Podsumowanie i potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	str.22

I. Informacje wstępne

1. Podstawy prawne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie jest jednostką organizacyjną Gminy Wiśniew. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z obowiązujących przepisów prawa, między innymi z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 546),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1952 z zm.),
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010, Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., Nr 1390),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r., poz. 1832 z zm.),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r., poz. 1851 ze zm.).

2. Cele i zasady udzielnej pomocy

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego.

Od 1 października 2015 r. kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 514,00 zł na osobę w rodzinie,
- z 1 ha przeliczeniowego przyjmuje się – 288,00 zł.

Wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją jest podstawą do wydania decyzji administracyjnej, w której określona zostaje m.in. forma przyznanej pomocy.

W 2017 roku wydano 414 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 7 z zakresu zadań zleconych,
- 407 z zakresu zadań własnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2017 roku wpłynęło 1 odwołanie od decyzji GOPS z zakresu pomocy społecznej.

3. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.

Art. 7 Ustawy o pomocy społecznej wymienia powody udzielania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy klientom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2015– 2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Ubóstwo	94	78	52	382	303	176
Sieroctwo	12	15	22	33	49	132
Bezdomność	2	2	4	2	2	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	38	48	39	217	273	228
▪ wielodzietność	28	39	35	173	235	212
Bezrobocie	52	44	44	155	152	135
Niepełnosprawność	48	45	43	137	134	130
Długotrwała lub ciężka choroba	48	50	42	106	120	94
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	50	48	55	235	229	328
Alkoholizm	25	27	26	69	84	71
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Narkomania	1	0	0	3	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	2	2	0	2	4	0
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	4	5	1	14	15	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	1	0	0	5
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

**W jednej rodzinie może występować kilka problemów*

Z pomocy tuł. Ośrodka w 2017 r. skorzystało 128 rodzin (447 osób w rodzinach). W liczbie tej ujęte zostały wszystkie rodziny, które skorzystały z różnych form pomocy, tj. zadania własne oraz zadania zlecone gminie, oraz rodziny, które otrzymały pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno w latach 2015-2017 jak i w 2016 roku jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było ubóstwo. Zjawisko ubóstwa ściśle powiązane jest z bezrobociem. Długotrwały brak pracy i niemożność zarabkowania implikuje trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prowadzi do problemów materialnych, a w konsekwencji do niedostatku i skrajnej biedy. Sytuacja tych osób dotyka bezpośrednio również ich najbliższych. Ponadto utrata pozycji zawodowej i społecznej skutkuje brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej, bezsilnością i frustracją prowadzącą niejednokrotnie do patologicznych zachowań. Liczba rodzin, w których występuje bezrobocie nie zmalała, w 2017 i 2016 roku wynosi ona 44.

Statystyki wskazują, że znaczną grupę klientów GOPS stanowią osoby, które wykazują bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (55 rodzin), osoby niepełnosprawne oraz osoby dotknięte długotrwałą chorobą, przy czym problem niepełnosprawności zmalała. W 2017 r. - 43 rodziny. Natomiast długotrwałą lub ciężką chorobę w roku 2017 r. stwierdzono u 42 rodzin. Bariery architektoniczne, w tym również w miejscu zamieszkania, trudności w pozyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie i komunikację z otoczeniem, w powiązaniu z poczuciem odrzucenia i brakiem zrozumienia ze strony otoczenia stanowią główne przeszkody dla osób niepełnosprawnych w ich aktywnym życiu. Udzielana pomoc, w tym również wsparcie finansowe w postaci zasiłków stałych, okresowych oraz celowych (specjalnych celowych) na leki, opał i żywności, usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez tuł. Ośrodek, stanowią wsparcie dla osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Z przedstawionych danych wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest częstszym problemem, jaki występuje w rodzinach na terenie gminy. Powyższy problem istnieje, w stosunku do poprzedniego 2016 r. wzrósł.

W 2017 r. na terenie Gminy Wiśniew odnotowano 1 **zdarzenie losowe**.

Niewątpliwie najbardziej **niepokojącym problemem** jest to, że wzrosła liczba rodzin borykających się z **problemem przemocy domowej**. W związku z podejrzeniem występowania problemu przemocy w rodzinie w 2017 r. w realizacji było 12 procedur „Niebieska Karta”, z tego 6 kontynuowanych z 2016 r. - 2 sporządzone przez przedstawicieli GOPS oraz 4 przez Policję.

II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie wykonuje zadania gminy w zakresie pomocy społecznej w tym:

- zadania własne gminy (o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym);
- zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej;
- zadania wynikające z innych ustaw.

Realizacja zadań określonych Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

1. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, przysługujących osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności;
- wypłacanie zasiłków okresowych, które są przyznawane osobom i rodzinom w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, np. pokrycie części kosztów leczenia, remontu mieszkania, zakupu opału, odzieży, a także na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz specjalnych zasiłków celowych przyznawanych w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie i rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego;
- praca socjalna;
- usługi opiekuńcze przysługujące osobom starszym, samotnym, które z powodu choroby, czy innych przyczyn, wymagają pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym – pomoc ta obejmuje pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostateczne pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego (wszystkie te czynności zlecane są zakładowi pogrzebowemu);
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacja o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizując zadania własne gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2017 r. udzielił pomocy 128 rodzinom (447osobom).

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom. Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom, aby wzmocnić lub odzyskać ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzyć warunki sprzyjające temu celowi.

Bardzo często praca socjalna staje się jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. gospodarowanie budżetem domowym, nauka sprzątanía, pielęgnacja niemowląt, poprzez pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach, poradnictwo specjalistyczne, terapię. Pracownik socjalny powinien odnajdywać w ludziach ich zdolności, a potencjał jaki posiadają wykorzystać do wspólnego działania oraz do samopomocy w rodzinie, sąsiedztwie, wśród znajomych. Pracownik zachęca do korzystania z pomocy psychologicznej, poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, aktywnego poszukiwania pracy.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Kontrakt socjalny jest swoistym narzędziem pracy zawierającym uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i GOPS. Postanowienia kontraktu dostosowane są do konkretnej osoby i zawierają zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, np. podjęcie aktywnego poszukiwania zatrudnienia, zgłoszenie się do poradni leczenia uzależnień, czy też kontynuowanie leczenia odwykowego. W przypadku, kiedy klient bez uzasadnionej przyczyny nie wywiązuje się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny mógł ograniczyć pomoc finansową. **W 2017 r. zostało zawartych 21 kontraktów socjalnych.**

Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. **Permanentnej pracy socjalnej udzielono 112 rodzinom (351 osobom), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 40 rodzinom (96osobom).**

Tabela 2 Zestawienie wybranych zadań własnych gminy w latach 2014 – 2016

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł.		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Zasiłki okresowe	21 (rodzin)	16 (rodzin)	19 (rodzin)	62	53	45	19.545	17.163	12.115
Zasiłki stałe	16	12	10	157	129	82	61.311	58.023	35.226
Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	14	13	9	119	141	71	4.784	5.453	2.896
Obiady dla dzieci w szkole	176	160	127	24.648	22.061	19.753	300.493	324.985	303.821
Pomoc w formie zasiłku celowego na żywność w ramach Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	80 (rodzin)	88 (rodzin)	76 (rodzin)	175	152	119	360.943	364.54	46.950
Zasiłki celowe (m.in. zakup opału, leków, odzieży)	139	125	115	105	127	171	108.122	100.866	93.278
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	2 (rodziny)	3 (rodziny)	1 (rodzin)	2	3	1	4000	4.500	3.500
Usługi opiekuńcze	3	2	2	858	460	584	12.123	6.484	8.307
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	1	2	1	12	15	12	33.806	42.694	45.726

W związku z wejściem w życie od 1 sierpnia 2009 roku art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który wprowadził zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierających zasiłek stały (w myśl art. 20) począwszy od 1 sierpnia 2009 r. należą do zadań własnych gminy. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy między posiadanym dochodem osoby a kryterium dochodowym. Od 1 października 2015 roku maksymalna kwota **zasiłku stałego** wynosi 604 zł. **W 2017 r. z tej formy pomocy skorzystało 10 osób.** Liczba ta zmalała o 2 osoby się w stosunku do roku poprzedniego. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 35.226

Ponadto jedną z form pomocy pieniężnej są **zasiłki okresowe** przyznawane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. W roku 2016 obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej osoby (rodziny). **W 2017 r. najwięcej osób otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 14 rodzin, na kwotę 9.417 zł.** W sumie na zasiłki okresowe w 2017 r. zostały poniesione wydatki w wysokości **12.115 zł** (w tym środki własne gminy – 3.015 zł., dotacja Wojewody Mazowieckiego –9.100 zł.). **Na zasiłki okresowe wydano w 2017 roku 45 decyzji administracyjnych dla 19 rodzin.**

W 2017 r. udzielana była pomoc fakultatywna w formie **zasiłków celowych**. Zasiłki przyznawane były m.in. na wyżywienie, zakup opału, leków, odzieży, itp. W roku 2017 liczba rodzin, które otrzymały pomoc na ten cel wyniosła – **159 rodzin** (159 osób), w tym specjalne zasiłki celowe – 47 rodzin (125 osób), zaś wydatkowana kwota w wysokości 93.278 zł.

W związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024) Rada Gminy Wiśniew podjęła następujące uchwały umożliwiające ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o

niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych:

- 1) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/267/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 2) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/268/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- 3) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/269/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020.

W ramach Programu w 2017 r. objęto wsparciem **321 osób**, w tym dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Dożywianiem w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych objęto 127 uczniów (uczących się w szkołach na naszym terenie oraz sąsiednich gmin). Łącznie na dożywianie w szkołach wydano kwotę w wysokości 303.821 zł (w tym ze środków własnych gminy – 221.991 zł., a ze środków Wojewody Mazowieckiego – 81.830 zł). Z tego, kwotę 9.386 zł wydano w związku z tym, iż dyrektorzy szkół objęli dożywianiem uczniów w szczególnie uzasadnionych przypadkach - bez ustalania sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej (19 - uczniów, 2.455 - posiłków)

W ramach Programu przyznano również świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 76 rodzin (302 osoby) na kwotę 46.950 zł, (środki własne –18.780 zł oraz 28.170 zł. – środki Wojewody.

W ramach zadań własnych zapewniona była pomoc środowiskowa w formie **usług opiekuńczych** w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Usługi przyznane były 4 **osobom niepełnosprawnym**, na kwotę 29.545 zł. (1036 świadczeń). Natomiast **1 osoba** wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku i choroby przebywało w **domu pomocy społecznej**. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wyniosły 45.726 zł.

2. Zadania zlecone gminie

Do zadań zleconych gminie należą, m.in.:

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Tabela 3 Zestawienie zadań zleconych gminie w latach 2015– 2017

L.p	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	8 (dzieci)	8 (dzieci)	4 (dzieci)	1.380	1.842	1.036	32.845	48.704	29.545

W ramach zadań zleconych gminy pomoc otrzymały 4 rodziny (w tym 4 dzieci z zaburzeniami psychicznymi).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi prowadzone są w formie wspierania psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego według programów terapeutycznych. Zajęcia dostosowane są do indywidualnych potrzeb osoby i w szczególności wynikają z rodzaju jej niepełnosprawności. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W ubiegłym roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało łącznie 4 dzieci z zaburzeniami psychicznymi, w roku 2016 - 8 dzieci. Pełny koszt 1 godziny usługi wyniósł - 30,88 zł. Łączny koszt specjalistycznych usług opiekuńczych w 2017 r. wyniósł 29.545 zł. Usługi świadczone były przez 5 terapeutów spełniających wymogami zawarte w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

3. Inne zadania zlecone

Do zadań zleconych gminy w myśl art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy między innymi wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, stosownie do art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. Stosownie do art. 54 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji. W 2017 roku wydano **9 decyzji administracyjnych przyznające prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.**

Tabela 4 Inne zadania zlecone gminie w latach 2015– 2017

L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją prawo do świadczeń opieki zdrowotnej		
		2015	2016	2017
1.	Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych	5	9	9

III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny działa na mocy znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która z dniem 1 sierpnia 2010 roku wprowadziła obowiązek tworzenia Zespołów Interdyscyplinarnych.

W gminie Wiśniew Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Uchwały Nr VII/32/2011 Rady Gminy Wiśniew z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 78/2012 z dnia 15 lutego 2012 roku Wójt Gminy Wiśniew powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Wiśniew do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny utworzony został przyjmując za cel zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów (instytucji) oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W 2017 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **49** posiedzeń grup roboczych powołanych do pracy w indywidualnych przypadkach w związku z realizacją **12 Niebieskich Kart** wypełnionych z powodu przemocy w rodzinie.

IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej

Z dniem 01.01.2012 r. weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym celem ustawy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej. Ustawa ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka a w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą.

Zadania gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.Ustawa wprowadza nowe instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy: **asystent rodziny i rodzina wspierająca**.

Asystent rodziny:

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Asystent pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub innym miejscu uzgodnionym z rodziną. Zgodnie z założeniami działania asystenta rodziny skupione są między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent ułatwi rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuję do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20.

Rodzina wspierająca:

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Wójt może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem.

W ramach realizacji **Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017 r. – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej** – wsparciem asystenta rodziny objęto 16 **rodzin** przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na realizację programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2017 r. wydatkowano kwotę 26779,70 zł z tego ze środków Wojewody Mazowieckiego –5990,81zł., ze środków własnych – 20788,89 zł. Ponadto z funduszu pracy (pozabilansowego) przeznaczono kwotę 12546,00 zł. na współfinansowanie wydatków związanych z opieką i wychowaniem - **3 dzieci** przebywających w pieczy zastępczej oraz **1 dziecka** w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

V. Świadczenia rodzinne

1. Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje również działalność związaną z wykonywaniem zadań wynikających z Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1952 z późn. zm.), Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz.554 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu ustawy i wypłacie zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2016 r. poz. 162 ze zm.).

Zajmujemy się w szczególności ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przygotowaniem i wydawaniem decyzji administracyjnych w tym zakresie oraz wypłatą przyznanych środków i egzekwowaniem nienależnie pobranych. W naszych kompetencjach leży również poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów. W związku z realizacją tych zadań do obowiązków pracownika ds. świadczeń rodzinnych wpisane jest także opracowywanie sprawozdań i analiz w powyższym temacie.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- **Zasiłek rodzinny** – który przysługuje:
 - rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, jednak nie dłużej niż do ukończenia:
 - 18 roku życia lub
 - nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
 - 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności
 - osobie uczącej się, czyli osobie pełnoletniej niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia
- Nie przysługuje w przypadku, jeżeli:
- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
 - dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
 - osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,

- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
 - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - b) ojciec dziecka jest nieznany,
 - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.
 - e) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

▪ **Dodatki do zasiłku rodzinnego** – z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

▪ **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – przysługująca w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko ojcu lub matce dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

▪ **Zasiłek pielęgnacyjny** – przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Nie przysługuje:

- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- osobie, jeżeli członkom rodziny przysługują za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

▪ **Specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodziny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł. miesięcznie.

Nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tyt. śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,

- c) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
 - na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
 - na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna;
 - na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.
- **Świadczenie pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:
- matce albo ojcu,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - jeżeli nie podejmują lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
- a) osobom, o których mowa w ust.1 pkt.4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
- ✓ rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma osób, o których mowa w ust.1 pkt. 2 i 3 lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- b) świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:
- ✓ nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
 - ✓ w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Nie przysługuje jeśli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonk legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,

- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, lub prawo do zasiłku dla opiekuna
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy stanowią inaczej.

Zasiłek rodziny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674 zł**. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty **764 zł**.

Od dnia 01.01.2016 roku zgodnie z art. 5 ust. 3-3c realizowana jest zasada „złotówka za złotówkę”. Artykuł ten mówi, że w przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ust. 1 lub 2, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalone prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej zgodnie z ust. 3a.

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej dana rodzinę do zasiłku rodzinnego, o której mowa w ust. 3, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w ust. 3, a kwotą, o której został przekroczony dochód rodziny.

Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w ust. 3, stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym:

- 1) zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalone prawo do tych zasiłków;
- 2) dodatków do zasiłku rodzinnego, o których mowa w art. 10, art. 11a, art. 12a i art. 13, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalone prawo do tych dodatków;
- 3) dodatków do zasiłku rodzinnego, o których mowa w art. 9, art. 14 i art. 15, podzielonych przez 12.

W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z ust. 3a, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

2. Zasiłek dla opiekuna wypłacany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 2016 r. poz. 162 ze zm.) przysługiwał:

- osobie, jeżeli decyzje o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2012 r., poz. 1548 oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 roku.
- za okresy od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 roku.
- od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 roku.

Zasiłek dla opiekuna przysługiwał wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonych przepisami prawa cywilnego.

W przypadku gdy o zasiłek dla opiekuna ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników lub domownicy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336 oraz z 2018 r. poz. 650 ze zm.) świadczenie to przysługuje odpowiednio:

- 1) rolnikom w przypadku zaprzestania przez nich prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- 2) małżonków rolników lub domowników, w przypadku zaprzestania przez nich prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym, które potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy oraz co 6 miesięcy aktualizację wywiadu środowiskowego.

Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 520 zł. W 2017 roku zasiłek dla opiekuna wypłacony został dla 1 osoby. Ogółem wydatkowano **5 720 zł**.

Od zasiłków dla opiekuna odprowadzane były składki na ubezpieczenie społeczne. W roku 2017 wydatkowano na ten cel 1 574 zł.

Tabela 5 Wysokość świadczeń na okres zasiłkowy 2015- 2016 (w okresie od 01.11.15 r. do 31.10.16 r.)

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia- do 31.10.2016 r.
Zasiłek rodzinny	95,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 124,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia 135,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1000,00 zł – jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł – miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	195,00 zł – miesięcznie, jednak nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci 273,00 zł – miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00zł na dziecko, nie więcej jednak niż 160,00zł na wszystkie dzieci.
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95,00 zł – miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 110,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00 zł – raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności 69,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Urodzenia dziecka	1.000,00 zł – jednorazowo, w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	Świadczenie pielęgnacyjne podlega corocznie waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu. Od 01.01.2018 r. wynosi 1.477,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny	153,00 zł – miesięcznie nie obowiązuje kryterium dochodowe
Świadczenie rodzicielskie od 01.01.2016 r.	1000,00 zł miesięcznie
Jednorazowe świadczenie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” od 01.01.2017 r.	4000,00 zł

4. Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2017 roku

Tabela 6. Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz liczba świadczeń w 2017 roku.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych oraz świadczeń niepodjętych w zł
1.	Zasiłki rodzinne	694.423	5.979	5.487
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	362.732	3.702	2.573
2.1.	urodzenia dziecka	16.384	29	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	32.271	81	0
2.3.	samośnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0
2.4.	samośnego wychowywania dziecka	45230	236	386
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	39.718	382	0
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	35.018	611	100
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	68.624	933	497
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	5.132	44	0
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	63.493	889	497
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	125.484	1.276	1.590
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	1.057.122	9.681	8.060
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	195.381	1.277	0
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	401.883	286	0
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	56.000	56	0
7.	SZO	15.600	30	0
8.	Świadczenie rodzicielskie	75.435	83	0
9.	RAZEM (3+4+5+6+7+8)	1.801.421	11.413	8.060

W 2017 r. wypłacono łącznie **11.413** świadczeń o wartości **1.801.421 zł**. Średnio w miesiącu realizowano **951** świadczenia na kwotę **150.118 zł**.

W 2017 roku wydano łącznie **456 decyzji administracyjnych** dotyczących świadczeń rodzinnych (z tego **18 decyzje odmowne**), w tym 274 decyzji wydanych zostało w ciągu trzech miesięcy (od października do grudnia). Wiąże się to ściśle z rozpoczęciem z dniem 1 listopada nowego okresu zasiłkowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2017 roku nie było odwołań od decyzji GOPS w sprawie świadczeń rodzinnych.

W analizowanym okresie wypłacono **5.979 zasiłków rodzinnych** oraz **3.702 dodatków do zasiłków rodzinnych**. Największa liczba świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego dotyczyła dodatków z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Zasiłek pielęgnacyjny pobierało średnio miesięcznie 106 osób, zaś świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie - 25 osób.

Tabela 7 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w 2017 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	80.208	241
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	10.222	93

c) Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wnioski o przyznanie świadczeń wraz z zaświadczeniem o bezskutecznej egzekucji (za okres ostatnich dwóch miesięcy) składa się bezpośrednio do organu realizującego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej **do ukończenia przez nią 18 roku życia** albo w przypadku gdy **uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia**, albo w przypadku **posiadania orzeczenia o znacznym** stopniu niepełnosprawności – **bezterminowo**.

Osoba uprawniona do świadczenia - oznacza osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna (oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych).

Osoba uprawniona do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie musi być wychowywana przez osobę samotnie wychowującą dziecko, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500 zł**.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

W okresie od **01.10.2017 r. do 30.09.2018 r.** prawo do świadczeń ustalane jest na podstawie dochodów z 2016 roku.

W okresie sprawozdawczym za rok 2017 wypłacono **334 świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na łączną sumę **105.280 zł.**, zaś przeciętna miesięczna **liczba rodzin** pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego to **20**. W tym czasie w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano **22 decyzji administracyjnych**.

VI. Świadczenia wychowawcze – rodzina 500 plus

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje nowe zadanie zlecone wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2017 poz. 1851 ze zm).

W 2017 roku wpłynęło 499 wniosków na świadczenie wychowawcze, z tego 465 złożono w formie papierowej oraz 34 w formie elektronicznej (e-wniosków).

Liczba wydanych decyzji administracyjnych, w sprawach świadczenia wychowawczego - 631, w tym 614 decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego (500 plus).

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. wypłacono 9244 świadczeń na kwotę 4.674.002,50 zł. Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego wynosi 446 (średnia miesięczna). Miesięcznie około 800 dzieci objętych jest wsparciem w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

VII. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Zadanie to realizowane było na podstawie Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832 ze zm.). Przysługuje rodzinom mającym na utrzymaniu przynajmniej trójkę dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Karta Dużej Rodziny posiada jeden, ogólnopolski wzór. Ma wymiary 54x85,6 mm (takie, jak np. karta płatnicza lub kredytowa). Karta jest spersonalizowana. Oznacza to, że znajduje się na niej imię i nazwisko oraz numer PESEL jej posiadacza. Dodatkowo podana jest data ważności karty, jej numer, skrót „KDR” pisany alfabetem Braille'a oraz elementy zabezpieczające przez jej podrobieniem.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe i darmowych wstępów do parków narodowych. Karta Dużej Rodziny uprawnia do zniżek, które oferowane są zarówno przez instytucje państwowe, jak i firmy prywatne. Wykaz zniżek zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl oraz na stronach www.rodzina.gov.pl oraz www.empatia.mpips.gov.pl. Wykaz ten jest na bieżąco aktualizowany.

Kartę przyznaje wójt na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny lub jej duplikat, należy złożyć [wniosek](#) w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania członka rodziny.

Od 1 stycznia 2018 r. Karta Dużej Rodziny dostępna jest w dwóch formach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych).

Wnioski rodzin wielodzietnych o przyznanie KDR w 2017 r.	Liczba rodzin wielodzietnych, którym przyznano KDR w 2017r.	Liczba członków rodzin wielodzietnych, którym wydano KDR w 2017 r.	Koszty realizacji programu poniesione z budżetu państwa w 2017 r.
22	22	80	207,70

VIII. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Wpłata dodatków należy do zadań własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje :

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością gminy, czyli lokali komunalnych, będących własnością zakładu pracy – tzw. zakładowych, jak i mieszkań w domu prywatnym czynszowym, mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem /np. na skutek umowy użyczenia/,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

W roku 2017 do tuł. Ośrodek nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

IX. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić należy między innymi: Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, kuratorów sądowych, komorników sądowych, prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, KRUS, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, lekarzy POZ, Punkt Konsultacyjny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie, Poradnie Leczenia Uzależnień, Stowarzyszenie na rzecz osób choroba alkoholowa, narkomanią i hazardem „Szansa”, Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych „EDO”, Stowarzyszenie „Aktywni” w Wólce Wiśniewskiej, Bank Żywności, CARITAS Diecezji Siedleckiej i wiele innych.

2. Inne inicjatywy

Wydano skierowania dla 124 rodzin (w tym 472 osoby w rodzinach) do organizacji pozarządowej/partnerskiej tj. Banku Żywności uprawniające do korzystania z **bezpłatnej pomocy żywnościowej** w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej na lata 2014-2020 (PO PŻ). Otrzymanie żywności warunkowane jest znajdowaniem się w trudnej sytuacji życiowej (sytuacje takie wymieniane art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz spełnianiem kryterium dochodowego (które zostało określone na poziomie 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej). Dystrybucją żywności na terenie gminy Wiśniew zajmuje się Stowarzyszenie „Aktywni” w Wólce Wiśniewskiej.

W okresie wakacji **10 dzieci** z terenu naszej Gminy z rodzin ubogich dysfunkcyjnych skorzystało w z **wypoczynku letniego** organizowanego w Lubiawie i w Białym Dunajcu

Dla tych dzieci była to często jedyna szansa na odpoczynek od otaczających ich codziennych problemów i trosk. Dzięki koloniom mogły poznać inną niż dotychczas rzeczywistość, doznać ciepła, regularnie spożywać posiłki, poznać atrakcyjne miejsca, zawrzeć nowe znajomości. Wyjazd dzieci udało się zorganizować dzięki GKRPA w Wiśniewie i Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie.

Jak co roku, w lutym 2017 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury **zorganizował zabawę choinkową dla 100 dzieci** z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zabawa sfinansowana została w całości ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie.

Okres przedświąteczny był czasem szczególnej postęgi na rzecz ubogich, potrzebujących i samotnych. W roku 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizował akcję pn. **„Świąteczna paczka”**. W ramach akcji w dniach od 8 do 18 grudnia 2017 r. zorganizowano zbiórkę żywności, słodyczy oraz zabawek dla dzieci z rodzin ubogich. W tych dniach w sklepach na terenie Gminy wystawione były oznakowane kosze, do których społeczność lokalna składała dary. Ponadto artykuły przyjmowane były bezpośrednio w GOPS. W ramach akcji udało się zebrać i przekazać **49 świątecznych paczek** najbardziej potrzebującym rodzinom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie koordynuje działania polegające na wykonywaniu **prac społecznie użytecznych** przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (zarejestrowane w PUP) jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie-użyteczne organizowane są między innymi w jednostkach pomocy społecznej oraz instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej np. szkołach, przedszkolach, bibliotekach, świetlicach wiejskich, domach kultury.

Powiatowy Urząd Pracy refunduje ze środków Funduszu Pracy wydatki w wysokości 60 % świadczeń pieniężnych wypłaconych bezrobotnym, pozostałe 40 % finansowane jest ze środków własnych gminy.

W roku 2017 r. prace społecznie - użyteczne na terenie Gminy Wiśniew wykonywały **2 osoby bezrobotne, które przepracowały 670 godzin** w okresie od 1 kwietnia 2017 r. do 30 listopada 2017 r. Łącznie z tego tytułu wypłacono bezrobotnym świadczenia na kwotę 5.427,00 zł., z tego PUP zrefundował kwotę 3.256,20 zł., wydatki własne gminy wyniosły 2.170,80 zł.

3. Działalność konkursowo-projektowa

Od 1 marca 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje projekt pn. **„Aktywność i współpraca popłaca”**.

Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa.

Działania realizowane w ramach projektu:

- Diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów
- Trening kompetencji i umiejętności społecznych i zawodowych
- Indywidualny trening pracy wsparty coachingiem
- Realizacja Program Aktywizacja i Integracja dla Uczestnika Projektu
- Kursy i szkolenia
- Staże
- Wizyty studyjne, pełniące rolę wyjazdu integracyjnego i edukacyjnego dla Uczestników Projektu

Liderem projektu jest Stowarzyszenie Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku, zaś partnerami: Ośrodki Pomocy Społecznej w: Wiśniewie, Kotuniu, Siedlcach, Domanicach, Wodyniach i Zbuczynie, ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach i Centrum Rozwoju ORTUS Elżbieta Roszczak.

Okres realizacji projektu: 01.03.2017 -31.10.2018

Całkowita wartość projektu: 927 150,00 PLN

Wkład funduszy europejskich: 741 720,00 PLN

Od 1 lipca 2017 roku drugi projekt realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej to projekt pn. **„Wzrost kompetencji nadzieją na sukces”**.

Celem projektu jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób mieszkających na terenie gminy Wiśniew oraz gmin partnerskich

Liderem projektu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu, partnerami są: Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w: Wiśniewie, Siedlcach, Skórcu, Wodyniach, Mokobodach, Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach oraz CARITAS Diecezji Siedleckiej – Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach.

Z terenu Gminy Wiśniew wsparciem objętych zostało

- 6 osób bezrobotnych poprzez skierowanie ich do Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach, gdzie uzyskują pomoc w powrocie na otwarty rynek pracy, przygotowanie do samodzielnej aktywności na rynku pracy oraz teoretyczną i praktyczną naukę zawodu,
- oraz 6 rodzin borykających się z problemami wychowawczo-wychowawczymi.

Okres realizacji projektu: 01.07.2017 r. – 31.10.2018 r.
Całkowita wartość projektu: 1 165 144,74 PLN
Wkład funduszy europejskich: 932 115,79 PLN

Od 1 stycznia 2018 r. realizowany jest projekt pn. **„Dobra pora na aktywnego seniora”**.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych osobom starszym w wieku poprodukcyjnym zamieszkującym na terenie jednej z 5 Gmin powiatu siedleckiego (Zbuczyn, Siedlce, Skórzec, Wiśniew, Kotuń) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez udział w zajęciach Klubu Seniora.

Projekt realizowany jest w partnerstwie przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej tj. Zbuczyn, który pełni funkcję Lidera oraz GOPS-y: Wiśniew, Siedlce, Skórzec i Kotuń.

W każdej z gmin zostanie utworzony Lokalny Klub Seniora. W ramach prowadzonych Klubów planuje się realizację programów: prozdrowotnego, edukacyjnego oraz aktywności społecznej.

Ponadto na terenie Gminy Zbuczyn zostanie utworzona wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego. Zostanie zakupiony sprzęt m.in. wózki inwalidzkie, koncentrator tlenu, kule, łóżka rehabilitacyjne, podnośniki, stojaki na kroplówkę, materace przeciwoślizgowe, krzesła sedes, ssaki, zestawy łóżkowe do mycia głowy, krzesła pod prysznic.

Okres realizacji projektu 24 miesiące tj. od 1.01.2018 r. – 31.12.2019 r.
Całkowita wartość projektu – 1 359 531,60 zł.

X. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na dzień 31.12.2017 r. w Ośrodku zatrudnionych było **8 osób**, w tym:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – 5 osób, z tego z wykształceniem podyplomowym – 3 osoby,
- z wykształceniem licencjackim – 1 osoba,
- z wykształceniem średnim – 2 osoby, z tego z wykształceniem pomaturalnym – 2 osoby.

W ramach umowy-zlecenie w roku 2017 zatrudnionych było **8 osób**, z tego:

- 5 terapeutów do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych do pracy z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi (wszyscy z wykształceniem wyższym),
- 2 opiekunki do świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy z powodu wieku, długotrwałej choroby lub niepełnosprawności
- informatyków do obsługi systemów informatycznych oraz aktualizacji strony www.

2. Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS

Wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy i nadal podnoszą swoje umiejętności poprzez podejmowanie różnych form doskonalenia i samokształcenia.

W 2017 roku poszczególni pracownicy GOPS uczestniczyli w następujących szkoleniach oraz konferencjach :

- Fundusz Alimentacyjny 2017 – Aktualne problemy, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- Zmiany w przepisach prawa z zakresu świadczeń dla rodzin w 2017 r. – organizator - Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Warszawa.
- Warsztaty kancelaryjno-archiwalne z zakresu prawidłowego stosowania normatywów, organizator – Lubelskie Centrum Doskonalenia Kadr ABSOLWENT,
- Zadania Asystenta rodziny w związku z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, organizator – Centrum Szkoleniowo-Logistyczne w Ostrołęce,
- Kodeks Postępowania Administracyjnego w Ośrodkach Pomocy Społecznej – Aktualne problemy, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- Fundusz Alimentacyjny, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- Kurs podstawowy studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, organizator - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”- Warszawa,

- Interdyscyplinarność jako znaczący element oddziaływania w procesie powrotu do równowagi rodziny z problemem przemoc, organizator, CARITS Diecezji Siedleckiej,
- Aktywna integracja dla włączenia społecznego realizowana przez Ośrodki Pomocy Społecznej, organizator – Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych,
- Innowacje w gospodarstwach rolnych – rodzinne gospodarstwa opiekuńcze, organizator – Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Oddział Siedlce,
- Kontrola realizacji procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie – jak pomyślnie przejść kontrolę zewnętrzną, organizator – fundacja Pozytyw, Łosice,
- Wenus w alkoholowej pianie, organizator – Stowarzyszenie Szansa, Siedlce,
- Świadczenia wychowawcze 500 plus – aktualne problemy, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- Zamknięcie roku 2016, organizator – Ośrodek Szkoleniowy EDYTOR, Łomża,
- Nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego i jej wpływ na funkcjonowanie urzędu, organizator – Interakcje – Joanna Solińska, Warszawa,
- Gospodarka Finansowa OPS, zamknięcie ksiąg rachunkowych za rok 2017, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- Podatek dochodowy od osób fizycznych 2017-2018 - organizator – Ośrodek Szkoleniowy EDYTOR, Łomża,
- Współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym, organizator – profilaktyka Kier, Kraków,
- Szkoła dla rodziców i wychowawców cz. II rodzeństwo bez rywalizacji – organizatorzy – Iga Grzebieliszevska, Michał Perz,

XI . Podsumowanie i potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Tabela 8 Całkowita wielkość wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2017 r.

Nazwa zadania	Wydatki poniesione z budżetu gminy	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /dofinansowanie zadań własnych gminy/	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /zadania zlecone/	OGÓŁEM
Ośrodek pomocy społecznej	296.035	90.462	0	386.497
Dom pomocy społecznej	45.726	0	0	45.726
Zasiłki i pomoc w naturze (celowe i okresowe)	62.848	9.100	0	71.948
Zasiłki stałe	0	35.226	0	35.226
Dodatki mieszkaniowe	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	8.307	0	0	8.307
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	32.000	32.000
Pozostała działalność (dożywianie)	18.261	110.000	0	128.261
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre św. z pomocy społecznej oraz niektóre św. rodzinne	730	2.628	10.223	13.581
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	2.053.614	2.053.614
Świadczenie wychowawcze – rodzina 500 plus	0	0	4.674.003	4.674.003
OGÓŁEM:	431.907	247.416	6.769.840	7.449.163

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób potrzebujących w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia.

Dla realizacji powyższych celów, istotne jest, aby w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych stały się poniższe obszary:

1. W związku z ograniczonym dostępem do przedszkoli i żłobków, koniecznością staje się rozbudowa infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, poprzez zwiększenie ilości miejsc w już istniejących oraz tworzenie nowych placówek., jak również tworzenie przyjaznych warunków do powstawania żłobków i innych form opieki nad dziećmi do lat trzech.
2. Pomimo zmienionego w 2015 r. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej nie zmienia się znacząco liczba osób korzystających ze świadczeń, co jest obrazem skrajnej biedy - stanu niedostatku, którego wskaźnikiem jest bardzo niski dochód na osobę w rodzinie poniżej 514 zł. Wskazane jest wobec tego zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej służących minimalizowaniu skutków ubóstwa.
3. Skromne są zasoby instytucjonalne w zakresie pomocy społecznej w gminie i powiecie siedleckim. Środowiskowe domy samopomocowe oraz warsztaty terapii zajęciowej znajdują się poza terenem gminy. Mieszkańcy chcąc do nich uczęszczać napotykają na problemy związane między innymi z transportem. Brak jest również mieszkań chronionych. Na terenie miasta Siedlce funkcjonuje dom pomocy społecznej, w którym również umieszczani są mieszkańcy gminy. Problemem jest jednak wysoki koszt pobytu w tej placówce. Wskazane jest nawiązanie współpracy z samorządem miasta Siedlce jak również z innymi podmiotami w zakresie ułatwienia dostępu do różnych instytucji pomocy społecznej.
4. Niewątpliwie ogrom problemów, jakie uniemożliwiają rodzinom poprawne funkcjonowanie wymaga właściwego zdiagnozowania i podjęcia odpowiednich działań przez pracowników socjalnych. Do realizacji tych celów potrzebna jest odpowiednia liczba dobrze przygotowanych pracowników socjalnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do końca 2015 roku nie spełniał normy zatrudnienia określonej w ustawie o pomocy społecznej zgodnie, z którą w gminie liczącej prawie 6 tys. mieszkańców powinno pracować w rejonach opiekuńczych 3 pracowników socjalnych. Docieranie pracowników dodatkowymi zadaniami, nie wpływa pozytywnie na właściwą ich realizację, wywołując zjawisko przemęczenia i wypalenia zawodowego. Od 1 stycznia 2016 r. zapewniona jest ustawowo wymagana liczba pracowników socjalnych.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anetta Roszkowska